OBSKURIØST

Obskuriøst nr. 7/8, Vinter 2003/04. Sneak-preview

trykt privat i 6 eksemplarer, til redaktør-træffet i Søften, 8.november 2003.

Klassisk lir: En anmeldelse af LISZTOMANIA

Da Sherlock Holmes kom til Søften

CHOCK rapport fra Copenhagen Film Fair 2003

Pladen førte til filmen

Rick Wakeman 1975 : Ken Russell's Lisztomania, et udstyrsstykke udenfor kategori

Franz Liszt, Franz Liszt, hyler teenagepigerne i kor og nu begynder klaveret til stor begejstring. Kender du det: at man i mange år har en gammel plade som man godt kan lide at høre på ? - som viser sig at være et soundtrack til en film? -og når man så oplever at se filmen ændres hele opfattelsen af sammenhængen thi det man hørte var anderledes end det man forventede at komme til at se? - kender du det??

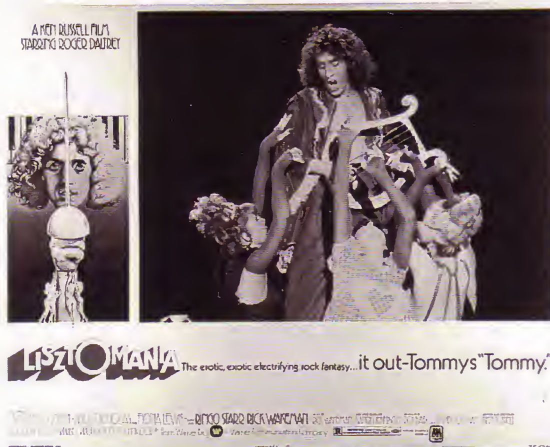
For 25 år siden faldt jeg for min rockstjerne som jeg følger den dag i dag, har oplevet live tre gange, hilst på og fået autograf. Det drejer sig om keyboardikonet fra England: Rick Wakeman. Hans karriere udvikler sig hastigt fra 1968 til 1972 - først i **Strawbs** og så i **Yes** og derpå solo 1974 og 1975 hvor det hele når at kulminere og mildest talt ramle om ørerne på ham. Hans to soloprojekter på A&M Records: **Journey to the Centre of the Earth** (baseret på Jules Verne) og **Myths and Legends of King Arthur and the Knights of the Round Table** (det hedder den!) var dyre at opføre live fordi de krævede kor, symfoniorkester & The English Rock Ensemble, samt et skøjtecirkus. På trods af godt pladesalg og udsolgte koncerter Jorden rundt endte det med at give et dundrende underskud. Det var koncertteknikkens ungdom, hvor det ikke kunne blive stort nok. Rick Wakeman har selv beskrevet det: *Efter at have kørt hele natten, stillede vi op og holdt et middagshvil. Derpå gik resten af eftermiddagen med at få det til at virke. Nogen gange var vi ikke færdige til starten af koncerten og jeg har adskillige gange prøvet at tørre mine beskidte fingre af, tage kåben på og gå direkte på scenen og spille!* Rick Wakeman er 2 m. høj og brugte i de år en glitrende, blålig kåbe som har set enormt smart ud - i 1974.

Filminstruktør Ken Russell fulgte i 1975 med filmen **Lisztomania** op på succesen **Tommy** to år inden. Der var to gengangere: Roger Daltrey og Paul Nicholas. Helten fra Tommy ("I'm a sensation") blev nu til Franz Liszt den første popstjerne. Den onde cousin Kevin blev nu til Richard Wagner som var endnu mere ond. Roger Daltrey er selvfølgelig kendt som forsanger i **The Who** men har været med i en del film. Paul Nicholas er en af de bærende kræfter i form af store biroller i de engelske musicals (**Cats** oa.) som oftest har et lidt anonymt eftermæle, hvilket er ganske ufortjent.

Jeg kendte i mange år til filmen på grund af pladen. I 1991 lavede vi en lille venneklub som hørte symfonisk rockmusik og så videofilm i den forbindelse og efter underholdende arrangementer på skift slap vi naturligvis op for materiale. De store navne var Keith Emerson og altså Rick Wakeman. Jeg foreslog derpå lidt opsøgende virksomhed i form af anskaffelse af **Lisztomania** på vhsbånd. Dette projekt skulle vise sig at tage over 10 måneder og kun ved sluttelig en koordineret indsats var der gevinst, hvorpå jeg var at finde i en videobutik i Lundtoftegade hvor en forbløffet bestyrer langede den over disken. Det var gar'nteret den eneste kopi i landet! Nu havde jeg filmen og en lykkelig og afventende gruppe folk dvs. gode venner som sagde: det bliver spændende!

Omtalen af filmen kendte jeg fra Ugens Rapport '75 som havde fremhævet de mange nøgenscener og jeg syntes at erindre et billede af en masse damer som red på et kæmpelem der voksede ud af Roger Daltreys skridt. Der var også en lang smøre på pladecoveret som gav indtryk af at det ikke skulle tages alt for højtideligt og så: billederne på coveret - nu skulle vi endelig se dem bevæge sig! Frække damer, rituelle scener, ondt udseende adelsmænd, Ringo Starr som pave og midt i det hele en guldsminket Rick Wakeman. Vi var faktisk mest spændt på om vi skulle se ham spille nogen af de hylende dobbelte synthesizersoli.

Filmen starter i et soveværelse hvor metronomen holder takten for vores helt og hans udvalgte. Det er tusmørke og nu kommer herremanden hjem. Der udvikler sig en latterlig fægtescene hvor selv lysekronen når at spille en aktiv rolle! Det er meget humoristisk lagt an og brugen af støn og kårdeklirren får ikke for lidt. Vores helt undslipper ikke og der tages en grum hævn som forfølger ham i resten af filmen. Nu følger en utrolig scene backstage, hvor vi får hilst på Richard Wagner. Franz Liszt gør hans musik til grin i en vild koncertscene med sølvpapirsglitrende

guirlander bag sig og en utrolig flot filmning af modtagelsen af ham hvor en teatersal fuld af unge piger nynner med på en klaverfantasi. Der er gået 20 minutter og filmen er endelig i gang! Nu følger diverse eskapader og optrædener alt sammen i storslåede arkitektoniske helbilleder og med svulstige sexuelle undertoner. På det punkt er filmen et ægte udstyrsstykke. Men musikken udvikler sig og filmens hovedtema er det gode i Franz Liszt's musik og betydningen afspejles derved at man forsøger at få ham over på den onde musiks side spillet af Richard Wagner (Paul Nicholas). Først bliver en russisk prinsesse til en dæmon i nummeret "Hell" - mesterligt skreget ud af Linda Lewis - men hun kan ikke forføre ham. Nu tager Wagner over og den stakkels Liszt er næsten ved at overgive sig. Bl.a. bruges nøgenscenerne bogstavelig talt til at forføre ham og få ham i det ondes tjeneste. Men helten flygter og tager det musikalske opgør og finder sig en ægte kæreste og det er her at Ringo Starr brillerer i sin rolle som paven.

Men hvor er Rick Wakeman? Vi er over halvvejs og min lille gruppe er ved at blive utålmodige og nu har et nyt problem meldt sig: der er en inkarneret Wagner-fan iblandt os og koblingen til Satan selv er fordomsfuldt engelsk. Så midt i de mange spøgefuldheder om denne indtil videre ikke specielt vellykkede film tager vores helt sig sammen for at tage det endelige opgør i en duel på musik. Nu kommer Rick Wakeman endelig: Wagner har genoplivet en gammel gud og som en anden Frankenstein rejser der sig en Marvel-Thorlignende guldsminket og med sådan nogen plateustøvler op og står overfor dem. Under hujen og piften afventer vi nu spændt hvad der skal ske... filmens klimaks: vores helt "The Keyboard Wizzard" er med i en rigtig film! Nu skal vi høre ham sige noget - men det gør han bare ikke for han kan nemlig ikke tale. Så vi må nøjes med et par gutturale brøl og en interessant urinslukning af ilden i pejsen. Vi var lamslåede.

Den musikalske duel fortsætter og afslutningen med den gode musik mod den onde musik i flyvende raketter og nazistiske guitarister er helt i overensstemmelse med den uhøjtidelige behandling af historiske fakta og den kropumulige måde at filmen hænger sammen på i øvrigt.

Jeg forstår godt at den betegnes som Ken Russels værste film og den er uden udenfor kategori til bedømmelse. Kort og godt: se den!

Pladen var aldrig blevet til uden filmen. Men for mit vedkommende var det omvendt og jeg bruger stadig to af numrene til at præsentere Rick Wakeman ("Dante Period" & "Rape, Pillage and Clap") de udmærker sig specielt TBPL (to be played loud). Det er fint i overensstemmelse med denne i øvrigt meget vittige mands måde at være på.

180903 Jens Sirich

Da Sherlock Holmes kom til Søften

Mit bogbytteri med Frank Brahe i sommers var vældig sjovt. Det begyndte med Sherlock Holmes og så havde jeg pludselig også nogle scifi-bøger som jeg syntes at Frank burde læse; han sendte mig til gengæld en håndfuld sjældne blade, hele **Quatermass** sagaen som engelsk paperback-serie m.v.. Sådan blev vi ved en måneds tid, indtil vi ikke længere kunne overskue, hvem der skyldte hvem hvad! Det er rart, at kunne give andre noget som man ved, at de vil værdsætte efter fortjeneste.

Det var en aften i juni, at Frank og jeg sludrede i telefon om bøger. Snakken faldt på gamle science fiction klassikere som **Tidsmaskinen** og **Rejsen til Jordens indre**. Frank bemærkede, at han altid havde haft lyst til at læse sir Arthur Conan Doyles **Den forsvundne verden** og vidste jeg måske, hvor den kunne skaffes? Øjeblik, svarede jeg, gik hen og tog den ned fra reolen (Martins forlag, paperback). Jamen, den har jeg da og kan godt sende over. Nej?? Frank var målløs. Nå ja, jeg har også en gammel engelsk udgave, så det er i orden. Han takkede mange gange og spurgte om Conan Doyle havde skrevet andre scifi-bøger. Jeg nævnte de to jeg umiddelbart kunne komme i tanke om, **Den giftige zone** og **Maracot-dybet**. Forresten, du er aldrig hjemme, når jeg ringer, sagde Frank efter at have skrevet titlerne ned. (I de par år vi havde konverseret over telefonen var det altid mig som ringede - noget jeg egentlig ikke havde skænket en tanke.) Nååh, jeg var da næsten altid hjemme ved halv seks tiden. Ja, jo. Frank holdt på sit.

Nogle aftener senere. Telefonen ringende. Dette er historisk, det er lykkedes mig at ringe dig op, proklamerede Frank. Ja, sådan set var han kommet igennem til mig tidligere. Men, øh, han måtte have skrevet nummeret forkert i sin notesbog, for det var en fra den lokale afdeling af *Pinsemissionen* som tog telefonen!

Frank svor at han nu skulle ind i Thurs antikvariat og finde **Maracot-dybet** m.fl. Snakken kom ind på Doyle generelt og på *Sherlock Holmes*. Det kom frem, at Frank faktisk ikke havde læst noget Sherlock Holmes - overhovedet! Jamen, hvordan er det muligt, spurgte jeg bekymret og forbløffet. Ja, se det vidste han ikke rigtigt, kom bare aldrig rigtig rundt om SH. Jeg følte en dyb medlidenhed med manden. Frank, måske kan jeg hjælpe...

Hvad var baggrunden for min generøsitet? Jo, nogle år forinden, til slutningen af 90erne samlede jeg på Sherlock Holmes bøger: dansk, engelsk, hardcovers, paperbacks, med eller uden illustrationer, læse-let udgaver for folkeskolen, årsskrifter, pasticher af andre forfattere, andre værker af Conan Doyle selv m.v. Jeg var medlem af *Sherlock Holmes Klubben i Danmark* (*The Danish Baker Street Irregulars*) og deltog i de årlige januar generalforsamlinger. Men så skete der det, at jeg gik kold i Holmes. Jeg kunne bare ikke mobilisere tilstrækkelig entusiasme over hvor mange trin der mon kunne være op ad trappen til Baker Street 221B og den slags *conaniske* problemstillinger. Jeg blev også træt af at samle essentielt de samme historier om og om igen - og nogenlunde samtidig blev en stor del af samlingen fugtskadet, da den havde ligget i mit loftsrum, dengang orkanen hærgede landet og blæste en del tagsten af ejendommen jeg bor i.

Jeg havde da Frank spurgte til Doyle netop ryddet op i samlingen; de bedste, flotteste, mest sjældne bøger ville jeg beholde; resten forære væk eller slet og ret kyle i containeren. Men nu kom de altså til at gå til et godt formål! Det lykkedes mig at samle en (næsten) komplet dansk Sherlock Holmes serie til Frank; et irregulært mix af bogklubbøger, pocketbøger og hvad jeg ellers fandt i de ramponerede papkasser. Hele herligheden blev puttet i kasse, omhyggeligt tapet og adresseret afsted til Frank i Søften. Og da jeg så var færdig med at sortere, havde sendt kassen med bøger og smidt en del ud, havde jeg alligevel hen ved 80 Sherlock Holmes og Conan Doyle titler tilbage!

Hvor begyndte det i øvrigt, min fascination af Sherlock Holmes? Jo, der var vel Anders And-bladets lidt mindre kløgtige udgave af figuren, *Herlock Shomes*. Men som med så meget andet dengang var det nu især udsendelser på svensk tv som kom til at præge mit modtagelige barnesinde, nemlig de gamle Universal film fra 40'erne med *Basil Rathbone* og *Nigel Bruce*. At de kun havde lidt med forlægget Conan Doyle at gøre anede jeg intet om: For mig *var* Rathbone simpelthen Sherlock Holmes. Film som **De tre spilledåser** (**Dressed to Kill**) og **Fingermordene** (**The Woman in Green**) - sidstnævnte fandme uhyggelig for en knægt i min alder - er blandt dem jeg husker tydeligst.

Nogle år senere lånte jeg så min første "rigtige" Sherlock Holmes bog på folkebiblioteket; det var en novellesamling og bizart nok den som begyndte med novellen "Det tomme hus", hvori Holmes genopstår fra de døde, så at sige. Watson besvimer, Moriaty optræder kun i flashback - meget forvirrende for en novice og en noget skæv introduktion til *the sacred writings*. Bøgerne som jeg lånte var serien fra Wangels Forlag - dem med de sorte omslag og teksten på bagsiden: *Sherlock Holmes er udødelig - for han har aldrig levet.* Det gik jeg så rundt og spekulerede over; jeg var stadig i den alder hvor helte som Sherlock Holmes, Superman og Jens Lyn føles lige så virkelige som... ja, som virkelige personer.

Jeg kunne fortælle meget mere om mit forhold til Sherlock Holmes, men spalten er ved at løbe ud, så det må vente til en anden gang. Blot lige et ord om Sherlock Holmes Klubben. Jo, jeg står stadig på medlemslisten, selvom jeg ikke har skrevet til bladet i årevis. Hver jul modtager jeg et girokort og hver gang tøver jeg længe, men ender altid med at betale. Kald det sentimentalitet, kald det gammel kærlighed...

CHOCK rapport fra Copenhagen Film Fair 2003

It was the best of times, it was the worst of times. Utilstrækkeligt ukloge af skade, med svedne vinger fra sidst, men stadig i stand til at baske, havde Jack J. og jeg tilmeldt os **Copenhagen Film Fair** i Remisen, Østerbro, weekenden 1. til 2. november 2003. Endnu en gang stormede **Stay Sick! Magazine** og **Obskuriøst** mod en gennemført uimponeret himmel. Jo, vel fik vi solgte nogle blade. Jo, vel kom vi hjem med overskud. Men det ville være synd at sige, at vi var et publikumshit.

På den anden side var stemningen betydelig mere cool & casual end sidst. Vi tilbragte sgu to svært hyggelige dage derude på messen, i selskab med bl.a. plakatpusherne Ole Stranddorff, Martin Weinreich og Jan Mouritzen fra nabostanden (det lykkedes endda Jan at sælge mig den danske biografplakat til **Corruption**, til en noget nær menneskelig pris), antikvariatsejer Jens Sirich fra standen overfor, venner og bekendte som kom forbi og sagde hej: Heine Sørensen (som forgæves prøvede at komme gratis ind), Nils Markvardsen (som gjorde nogle fantastiske spaghettiposter-kup), Thure Munkholm, ude for at promovore det store kommende danske filmblad **Mifune**, Søren Jacobsen, en sensationel genkomst af denne skikkelse fra fortiden - han kredsede igennem to dage om vores stand, førend han søndag eftermiddag gav sig til kende, trykkede på næven og reminiscerede gamle fanzine-dage - desværre var filmen i mit kamera løbet ud på det tidspunkt...

Og alle de andre, selvfølgelig, hårde svenske samlere, flippede teeenagere, hr. og fru folkepensionist, far, mor & klapvogn... Børnene som spurgte hvad Jacks selvlysende skeletter kostede, den nydelige ældre herre med et anstrøg af pensioneret skolelærer eller bogholder - Jules Verne-fan var han og kastede sig begejstret over min supersjældne dublet af den engelske **Mysterious Island of Captain Nemo video**.... bedsteborgerægteparret, hvor han undrende spørger hvad bladets navn betyder - jeg svarer høfligt - han vender sig mod sin pelsindsvøbte kone - Det er en sammentrækning af "obskur" og "kuriøst", et ord han selv har fundet på, de ryster smilende på hovedet og går videre, ja, ungdommen nu til dags...

Jaja, vi pakkede sammen søndag aften, talte vores penge og tog ind til Hovedbanegården, spiste & drak som (blad)konger på McDonalds, hvorefter vi skiltes i højt humør, enige om at dette måtte vi sandelig deltage i igen næste år...

Og ikke et ord om Trine Dyrholm.

